

January 2024 | DA

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

LEDER

Tid til forandring og håndtering af udfordringer i 2024

Kære læsere

2024 bliver et forandringernes år, ikke blot i Europa, men i hele verden. Mens vi forbereder os på den største demokratiske begivenhed på vores kontinent – valget til Europa-Parlamentet i juni – vil der blive afholdt nationale valg og præsidentvalg i mere end 50 lande verden over, bl.a. USA. Politiske konstellationer vil ændres, og mange steder vil der blive udstukket en ny kurs.

For EU vil valget til Europa-Parlamentet blive en ægte prøve på borgernes tillid. I de seneste år har vi måttet håndtere udfordringer uden sidestykke, og nu er det borgernes tur til at fortælle os, om EU har bestået prøven. Med bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse som en topprioritet for EU-borgerne forventer jeg ikke, at det bliver helt uden problemer for vores Union. Inflation, jobusikkerhed og en generel mangel på økonomisk stabilitet skaber grobund for frygt og giver næring til populistiske og ekstremistiske narrativer.

Selv om det ikke bliver nemt, kan EU godt vende denne udvikling. Vi er nødt til at begynde at samarbejde med vælgerne, lade dem sige deres mening og give dem mulighed for at blive hørt. På den baggrund er jeg stolt over at kunne annoncere EØSU's første civilsamfundsuge nogensinde (4.-8. marts), hvor borgere fra hele Europa, unge såvel som gamle, kommer til at indgå i en dialog og formulere budskaber til næste hold af EU-ledere i den nye Kommission og i Parlamentet.

EU vil også skulle håndtere nye udfordringer. Den historiske beslutning, der blev truffet for nylig på Det Europæiske Råds møde i december, om at indlede tiltrædelsesforhandlinger med Ukraine og Moldova og samtidig give Georgien status som kandidatland, signalerede en afgørende fase for udvidelsen af EU. Bolden er nu på kandidaternes banehalvdel. De skal gennemføre nødvendige reformer. Men EU's ledere har også forpligtet sig til at gennemføre interne reformer, og konklusionerne herom ventes i løbet af den kommende sommer 2024. Fra EØSU's side fremmer vi sagen gennem en gradvis integration af "medlemmer fra kandidatlande" i vores arbejde. De vil bidrage til udarbejdelsen af vores udtalelser og deltage i plenarforsamlinger. Efter først at have iværksat en indkaldelse er vi nu i færd med at udvælge de nye medlemmer, og deres arbejde vil blive skudt i gang på EØSU's plenarforsamling i næste måned.

Alt dette kommer til at ske under det belgiske EU-formandskabs vagtsomme blik, idet formandskabet har til opgave at afslutte lovgivningssager og samtidig forberede EU på valget til Europa-Parlamentet. For dem, der ikke har set det belgiske formandskabs prioriteter, er det muligt at tune ind på vores plenarforsamling i januar.

Idet vi så småt tager hul på 2024, er det vigtigt at huske på, at forandring ikke er en snubletråd, men en mulighed for at vokse. Det er en chance for at forme narrativer og bringe et stærkere og mere forenet Europa tilbage i kampen.

Oliver Röpke

Formand for EØSU

VIGTIGE DATOER

14.-15. februar 2024

EØSU's plenarforsamling

4.-7. marts 2024

Civilsamfundsugen

TO THE POINT

Under the heading *To the point*, **Sandra Parthie**, EESC member, president of the Section for the Single Market, Production and Consumption and rapporteur of the opinion, highlights the Committee's proposals on the New European strategy for the Internal Market, to be adopted at the January plenary session.

SANDRA PARTHIE: UDVIKLING AF EN NY EUROPÆISK STRATEGI FOR DET INDRE MARKED

Mellem lanceringen af idéen om et europæisk indre marked i 1980'erne, dets udformning og start i begyndelsen af 1990'erne indtraf mange

historiske forandringer på og uden for vores kontinent. Siden da er EU selv mere end fordoblet med hensyn til størrelse og medlemskab og har håndteret kriser og konflikter med naturlige, økonomiske, sociale og teknologiske udfordringer.

Siden da har den geopolitiske situation også gennemgået en dramatisk forandring. En ny supermagt er opstået i Asien og er på mange niveauer blevet en systemisk rival for EU. I årenes løb har principperne for det indre marked, dvs. fri bevægelighed for varer, tjenesteydelser, kapital og arbejdskraft, vist sig at være en velsignelse for EU's økonomiske resultater. De er dog langt fra perfekte.

Gennemførelsen af de i fællesskab aftalte regler kan være temmelig mangelfulde, administrative krav er skudt op, og markedstilsynskapaciteten er stærkt begrænset. Derudover kæmper det indre marked med modstridende mål: anmodninger om støtte fra industrien, men også andre aktører på nationalt plan kontra opfordringer til at begrænse statsstøtte og lige konkurrencevilkår på tværs af medlemsstaterne; lokale produktionskrav om at bevare værdiskabelsen og beskæftigelsen i EU kontra krav om åbne markeder og adgang til dem som et middel til at forblive omkostningsmæssigt konkurrencedygtige over for globale konkurrenter samt give forbrugerne produkter til overkommelige priser; adgang til uundværlige råmaterialer til produktion af alt fra biler, vindmøller eller solpaneler, til køkken- eller haveudstyr kontra forsyningsbetingelser for disse ressourcer, såsom garanti for arbejds- og miljøstandarder og håndtering af konkurrenter til sådanne ressourcer.

Åbne EU-markeder og -grænser er et nøgleaspekt bag den oprindelige idé om det indre marked. Det kommer til kort i en verden, som ikke længere respekterer de multilateralt aftalte internationale handelsregler. Faktisk risikerer det at blive et svagt punkt for EU, hvis det ikke bliver udstyret med visse sikkerhedsforanstaltninger, såsom streng overvågning af kvaliteten og sikkerheden af produkter, der kommer ind på EU-markedet, eller screening af investeringer og investorernes mål. I en verden, der vender ryggen til multilaterale regelbaserede systemer, og stater, der begrænser eller forringer adgangen til ressourcer på grundlag af deres nationale interesser, fungerer globaliseringens økonomi og internationalt integrerede forsyningskæder ikke længere.

Et indre marked, der er baseret på sådanne regler, her derfor brug for en ny strategi. En sådan bør fokusere på flere aspekter: En europæisk industripolitik, en gunstig ramme for virksomheder og SMV'er, socialøkonomiske virksomheder, offentlig støtte til det europæiske projekt, velorganiserede og effektive tjenesteydelser af almen interesse og foranstaltninger med henblik på at bevare og udvikle vores sociale model.

Fuldførelsen af EU's kapitalmarked er ifølge EØSU afgørende for udbygningen af det indre marked. Kapitalmarkedet bør fokusere på finansiering af produktion, indkøb og strømme af varer og tjenesteydelser, navnlig ved at støtte erhvervslivets FUI, tjenesteydelser af almen interesse og fremme af iværksætterånden.

Derudover bør man prioritere politikker, der skaber en ramme for innovation i private virksomheder og fremmer innovation gennem adgang til risikovillig kapital og samarbejde mellem erhvervslivet og videnskaben. Håndhævelsen af EU-retten skal være en yderligere prioritet for at styrke det indre marked. Mange af disse regler er desværre ikke blevet gennemført på nationalt plan, gennemføres meget forskelligt eller anvendes i meget forskellig grad. Dette er en alvorlig og betydelig hindring for et velfungerende indre marked.

ET SPØRGSMÅL TIL...

Under overskriften Et spørgsmål til... besvarede EØSU-medlem **Stoyan Tchoukanov** et spørgsmål om den udtalelse, han har udarbejdet til vedtagelse på plenarforsamlingen i januar.

EØSU's spørgsmål: "Du er ordfører for udtalelsen om *Fremme af uafhængig og bæredygtig fødevareproduktion: strategier for den fælles landbrugspolitik efter 2027.* Hvad foreslår udvalget i sin udtalelse, navnlig vedrørende den fælles landbrugspolitik efter 2027 og bæredygtig fødevareproduktion?

STOYAN TCHOUKANOV: HVILKEN RETNING BØR VORES FÆLLES LANDSBRUGSPOLITIK TAGE EFTER 2027?

"Du er ordfører for udtalelsen om Fremme af uafhængig og bæredygtig fødevareproduktion: strategier for den fælles landbrugspolitik efter 2027. Hvilke forslag fremsætter udvalget i sin udtalelse, navnlig vedrørende den fælles landbrugspolitik efter 2027 med hensyn til bæredygtig fødevareproduktion?"

Stoyan Tchoukanov: I kraft af den fælles landbrugspolitik har Den Europæiske Union kunnet sikre en stabil fødevareforsyning af en høj og stadig stigende kvalitet til sin voksende befolkning og samtidig opretholde en familielandbrugsmodel. I løbet af de sidste 65 år har politikken udviklet sig, men der er stadig stor kritik af de tre dimensioner af bæredygtighed i den nye version, der trådte i kraft i 2021.

Stillet over for nye udfordringer har vi nu mere end nogensinde før brug for en stabil langsigtet politisk ramme, der er gearet til bæredygtig fødevareproduktion og åben strategisk autonomi for Den Europæiske Union. Dette bør gå hånd i hånd med beskyttelse af de mange forskellige landbrugstyper i EU og imødekommelse af samfundsmæssige og økologiske behov ("offentlige midler til offentlige goder"), samtidig med at udviklingen af landdistrikterne sikres.

Miljø- og klimapolitikkerne bør ikke ses som en byrde i forbindelse med genopretningen efter den nuværende krise, men i stedet som en del af de langsigtede løsninger og som retningsgivende for beslutningstagningen fremover. Den seneste reform af den fælles landbrugspolitik indebar en styrkelse af princippet om, at hver hektar, der modtager støtte, til gengæld skal levere miljøtjenester til samfundet.

Ensartet støtte pr. hektar afspejler imidlertid ikke den økologiske virkelighed eller rimelig støtte ud fra et socialt perspektiv. Vi mener, at den næste fælles landbrugspolitik bør gå endnu videre og skærpe de miljømæssige og sociale krav, der skal kompenseres behørigt og beskyttes mod illoyal konkurrence.

De arealbaserede betalinger bør derfor omlægges til incitamenter i stedet for kompensation for begunstigede tjenester, med en rimelig overgangsperiode, som kan strække sig længere end

anvendelsesområdet for en enkelt flerårig finansiel ramme (FFR).

Små familielandbrug bør kunne vælge fortsat at få indkomststøtte baseret på arealbetalinger og arbejdsenheder på bedriften, idet det bør overlades til medlemsstaterne at fastlægge kriterierne i de strategiske planer. For at bremse nedgangen i antallet af bedrifter i EU på grund af manglende generationsskifte er der brug for foranstaltninger for at øge den gennemsnitlige indtjening fra landbrug og vedrørende adgangen til jord (med investeringstilskud, præferencelån, national lovgivning om overdragelse af jord), gunstige investeringsbetingelser under den anden søjle (tilvejebringelse af supplerende private midler), opkvalificering (af landbrugere, landbrugsmedhjælpere og rådgivere), muligheder for kvinder, gode arbejdsforhold, bedre langsigtede udsigter for landbrugerne (pensioner osv.), ligesom landdistrikterne generelt skal gøres mere attraktive.

Landbrugspolitikken skal bidrage til at fremme forbrugerefterspørgslen efter en sundere og mere bæredygtig kost i EU (økologiske, sæsonbestemte og lokale produkter), mindske madspildet og regulere fødevaremarkederne for at tackle den finansialisering af fødevaresektoren, der fører til omfattende spekulation og til, at der opnås enorme fortjenester, samtidig med at europæerne kæmper for at klare de stigende fødevarepriser. Stigninger i energipriserne og risikoen for afbrydelser i forsyningerne af energi og gødning er en del af den nye normal, og man bør overveje at medtage konjunkturudlignende elementer i den fælles landbrugspolitik og indføre investeringsstøtteordninger til forbedring af produktionen og distributionen af vedvarende energi på bedriftsniveau og lokalt plan i landdistrikterne.

I vores udtalelse foreslår vi, at Kommissionen overvejer at styrke de offentlig-private forsikringspartnerskabsordninger, der er frivillige i de enkelte medlemsstater, som et af instrumenterne under den fælles landbrugspolitik efter 2027 som reaktion på konsekvenserne af ekstreme klimaforhold. I lyset af valget til Europa-Parlamentet i 2024 og den fremtidige udvidelse af EU ser EØSU denne udtalelse som en anledning til at fremsætte nogle overvejelser/retningslinjer/forslag fra det organiserede civilsamfund om den fremtidige udformning af og retning for den fælles landbrugspolitik efter 2027 med det sigte at opnå en uafhængig og bæredygtig fødevareproduktion inden for en mere helhedsorienteret og omfattende fødevarepolitik. Målet er at bidrage til Kommissionens forslag til den næste fælles landbrugspolitik ved at rette lyset mod civilsamfundsorganisationernes behov og samfundets forventninger.

TRIBUTE TO JACQUES DELORS

Til minde om Jacques Delors, tidligere formand for Kommissionen

Jacques Delors gik bort den 27. december 2023. Han var formand for Kommissionen fra 1985 til 1995 og finansminister i François Mitterrand-regeringen fra 1981 til 1985.

Sébastien Maillard, forhenværende leder af Delors-instituttet i Paris og nuværende særlig rådgiver for selvsamme og desuden tidligere EU-korrespondent i Bruxelles, retter en smuk hyldest til Jacques Delors.

Lorenzo Consoli, en af Europas mest kendte journalister, har ligeledes delagtiggjort læserne af EØSU-info i sine indtryk af Jacques Delors.

Lorenzo Consoli, italiensk journalist og europakorrespondent siden 1991, er en af de mest erfarne specialister inden for europæisk politik og arbejder bl.a. for det italienske nyhedsbureau Askanews. Han var formand for International Press Association i Bruxelles (API) fra 2006 til 2010 og gæsteunderviser inden for rammerne af Executive Master-programmet for EU-journalistik og EU-kommunikation ved Instituttet for videregående studier af social kommunikation (IHECS) i Bruxelles. (ehp)

Jacques Delors, den kollektive handlings mand

Jacques Delors er gået bort efter et langt liv med et frugtbart virke, som har haft varig betydning. Det indre marked, Schengen, Erasmus, euroen, Samhørighedsfonden: han bidrog direkte til virkeliggørelsen af store dele af det europæiske projekt, som vi i dag er en del af. Hans europæiske arbejde bygger på en handlingsorienteret etik.

Jacques Delors gav det offentlige engagement fuld anerkendelse. I forbindelse med sit forenings- og fagforeningsarbejde og senere hen i sit politiske arbejde lod aktivisten Jacques Delors, som han i al beskedenhed kaldte sig selv, sig især inspirere af Emmanuel Mouniers tanker og idéer. Som lavmælt kristen betragtede han hvert menneske som en unik skabelse og en del af et net af sociale bånd, som han vidste var nødvendig at mobilisere for at udrette større projekter.

Bekymret over individualismens fremmarch satsede socialdemokraten Jacques Delors på et borgerengagement, hvor alle bidrager til fællesskabets bedste. Hans navn forbliver uløseligt forbundet med samråd, medbestemmelse, kollegialitet og andre former for kollektiv handling, som han fremmede og gjorde gældende. Netop derfor tillagde han Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Det Europæiske Regionsudvalg, som han var med til at oprette, så stor betydning. Han respekterede disse formidlende organer og var tilhænger af en oprigtig social dialog baseret på kompromis.

Han praktiserede dette på europæisk plan, hvor han udvidede dialogen til også at omfatte trossamfund. Jacques Delors var ikke nogen frelser. Han var autodidakt, men betragtede ikke sig selv som en "self-made

man". Derimod så han sig selv som en person, der blev formet af og sammen med andre samt gennem handling. Hans måde at tænke på blev hele tiden udviklet på grundlag af tilbagemeldinger om hans handlinger, hvorved han kunne forbedre sig. Selvom han var en mand af principper og overbevisninger, som var rodfæstet i hans stærke tro, var han ikke slave af en blind ideologi. Ved at se realistisk på tingene, have situationsfornemmelse og respektere de nationale traditioner fandt han vejen frem.

For ham var realiteterne vigtigere end idéerne, som han formåede at virkeliggøre, når muligheden bød sig. Han genoplivede således idéen om en fælles valuta, og han støttede helt fra starten idéen om Tysklands genforening, som var blevet uundgåelig efter murens fald. Vist er verden af i dag med dens uro ikke længere den samme som i Jacques Delors' Europa. Hans landvindinger som f.eks. det indre marked skal tilpasses og suppleres i lyset af trusler fra stormagter. Men de danner grundlaget for handling i dag. Hans måde at indtænke og forstå realiteterne på og samtidig holde fast i principper og være åben for kompromis for at gøre fælles fremskridt skal igen bringes til live ved de europæiske lederes forhandlingsbord.

Sébastien Maillard, særlig rådgiver for og tidligere leder (2017-2023) af Jacques Delors-instituttet

---

Lorenzo Consoli: Jacques Delors' storhed og fald

Jacques Delors, som gik bort den 27. december 2023, vil blive husket som Kommissionens største, mest effektive og mest visionære og fremadskuende formand – en grundlægger af det forenede Europa, ligesom hans forgængere, Jean Monnet og Robert Schuman.

Før Jacques Delors' tid var formanden for Kommissionen ikke meget mere end en EU-bureaukrat. Det var Delors, der gav denne rolle status på højde med stats- og regeringsledere, og gjorde den anerkendt af alle. I løbet af hans ti år på posten, fra 1985 til 1995, gjorde han med støtte fra den tyske kansler, Helmut Kohl, og den franske præsident, François Mitterrand, en ihærdig og beslutsom indsats for at fremme den europæiske integrationsproces. Først pustede han med det samme nyt liv i projektet ved at sætte et mål om at omdanne fællesmarkedet, som byggede på toldunionen, til et ægte indre marked inden 1992. Derefter satte han, mens det indre marked stadig var under udvikling, gang i sit andet store projekt, nemlig den monetære union, og arbejdede samtidig på at udvide Fællesskabets beføjelser med etableringen af Den Europæiske Union gennem Maastrichttraktaten.

Derudover satte han for første gang også fokus på Fællesskabets "demokratiske underskud". Han foreslog således og havde held med at give Europa-Parlamentet større beføjelser, først med samarbejdsproceduren (fastlagt i den europæiske fælles akt) og derefter med den fælles beslutningsprocedure (med Maastrichtreformen), som endelig gav Parlamentet en reel rolle som medlovgiver på de områder, der var underlagt beslutning med kvalificeret flertal i Rådet.

Vejen mod det strategiske mål om et indre marked begyndte med to dokumenter: rapporten om omkostningerne ved ikke at virkeliggøre EU, som viste de økonomiske fordele ved at fjerne de resterende interne lovgivningsmæssige hindringer, og den første hvidbog, som kortlagde alle de lovgivningstiltag (ca. 200), der var nødvendige for at fjerne disse hindringer.

Helt fra begyndelsen udpegede Delors styrkelse af beslutningsmekanismerne og de europæiske institutioner som det vigtigste redskab til at gennemføre projektet. Han foreslog således med den europæiske fælles akt

den første reelle reform af Romtraktaterne fra 1957, hvormed Det Europæiske Fællesskab (fællesmarkedet og Euratom) blev oprettet, og overbeviste medlemsstaterne om at godkende den (1987).

Jacques Delors spillede derefter en vigtig rolle i ændringen af Fællesskabets finansielle rammer med en betydelig forøgelse af ressourcerne på budgettet, der med Delors I-pakken (1988-92) steg til 1,20 % af medlemsstaternes samlede BNP og med Delors II-pakken (1993-99) til 1,27 %, og med en stærk forøgelse af midlerne til "økonomisk og social samhørighed" (regional- og strukturpolitikkerne), hvilket blev anset som et nødvendigt modstykke til indførelsen af det indre marked. Men endnu vigtige var ændringen af rammerne for Fællesskabets budget, som netop efter de to Delors-pakker gik fra at være årlige til at blive mellemlangsigtede (syvårige).

Dermed undgik man hvert eneste år at gentage de langvarige finansielle forhandlinger mellem medlemsstaterne, som forsinkede de europæiske institutioners arbejde med flere måneder. Et andet vigtigt element, som Delors indførte i de europæiske politikker, var den sociale dimension (det var bl.a. ham, der indførte den sociale dialog mellem virksomheder, fagforeninger og EU-institutioner). Alligevel var hans sociale dagsorden, som også omfattede en harmonisering af instrumenterne til beskyttelse af arbejdstagere i krisesituationer og til modvirkning af presset for at udflytte produktionsaktiviteter, en af de opgaver, han ikke formåede at færdiggøre.

Det største nederlag led han dog i forbindelse med sin anden hvidbog, som handlede om "vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne", og som blev lanceret i stor stil i 1993 som det sidste store projekt i hans embedstid. Det var et forslag om at genoprette og stimulere økonomien (med en finansiering på 20 mia. EUR over 20 år) med udgangspunkt i bl.a. optagelse af fælles gæld (8 mia. EUR om året) samt bidrag fra fællesskabsbudgettet og lån fra Den Europæiske Investeringsbank til at støtte etableringen af transport- og telekommunikationsinfrastruktur og en række andre økonomiske og sociale initiativer (i bund og grund en forsmag på, hvad der over 20 år senere skulle blive til "NextGenerationEU" som reaktion på pandemikrisen).

Planen, som i første omgang blev hilst velkommen af Det Europæiske Råd, blev efterfølgende kritiseret og vraget af EU's finansministre. Årtiet med Jacques Delors endte med nedgang. Tiderne skiftede, og han blev beskyldt for at have for store ambitioner, for at praktisere centraliseret Jakobinisme og for at indføre alt for mange regler. Senere blev flere af hans idéer dog taget op igen, bl.a. de transeuropæiske net og programmet "SURE" til støtte for orlovsordninger for arbejdstagere under covid-19-krisen.

EØSU

EØSU's jubilæum: EU har brug for endnu mere social dialog

EØSU er en succeshistorie, men EU er nødt til at gøre en endnu større indsats for at opretholde sin sociale kontrakt,

solidariteten, en retfærdig økonomi og inklusionen. Det er afgørende for at bevare de europæiske værdier.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) blev oprettet ved Romtraktaten (undertegnet i marts1957) og holdt sin første plenarforsamling i maj 1958. Under en debat med temaet **"Fejring af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs 65-års jubilæum: En styrkelse af civilsamfundet og et forsvar af demokratiet"** den 13. december 2023 i Bruxelles drøftede udvalget sine hidtidige erfaringer, og deres betydning for fremtiden. "Gennem de sidste 65 år har udvalget opbygget en reel platform, hvor civilsamfundet frit kan give udtryk for sine holdninger og dermed arbejde på at forbedre EU-lovgivningen. I den skiftende geopolitiske kontekst er det vigtigere end nogensinde før, at et stærkt og uafhængigt civilsamfund kommer til orde. Det er civilsamfundet, der i sin rolle som vagthund, sørger for, at ingen tilsidesætter magtdelingen, retsstatsprincippet eller de grundlæggende rettigheder og værdier – så ingen "lukker ned for demokratiet'", sagde EØSU's formand **Oliver Röpke**.

EØSU's medlemmer repræsenterer de mange forskellige civilsamfundsorganisationer i hele Europa, herunder virksomheder, fagforeninger og andre interessegrupper. Det er et rådgivende EU-organ, der afgiver udtalelser til Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet og fungerer som bindeled mellem EU's beslutningstagende institutioner og EU-borgerne. "EØSU er fyldt 65 år, og man kunne tro, at tiden er inde til at gå på pension. Men det forholder sig lige omvendt. I en tid, hvor rigtig mange europæere står over for vanskeligheder, er der i højere grad end nogensinde brug for EØSU. Forsøget på at ignorere den rolle, som den organiserede sociale dialog spiller, bør modvirkes. De øvrige EU-institutioner bør i højere grad lytte til os", lød opfordringen fra **George Dassis,** tidligere formand for EØSU og formand for foreningen af tidligere medlemmer i EØSU.

Som fremhævet under debatten har EØSU gennem de seneste år været ledende partner i debatten om den europæiske søjle for sociale rettigheder. EØSU var også en integreret del af konferencen om Europas fremtid, hvis endelige anbefalinger udtrykkeligt nævnte EØSU som et instrument til at øge deltagelsen og gennemsigtigheden i EU's demokrati. Senest har EØSU bl.a. vist sin banebrydende rolle ved at være den første institution til at efterlyse en egentlig europæisk sundhedsunion og gå forrest med et forslag om "retten til reparation". **Stefano Mallia**, formand for Arbejdsgivergruppen, understregede betydningen af EØSU's arbejde og fremhævede de lovgivningsmæssige forbedringer, der er gjort siden 1958: "I de seneste måneder har vi opnået en lang række centrale mål, herunder kontrollen af konkurrenceevnen og en europæisk blå pagt. Og vi vil fortsætte med at arbejde på at formidle holdningerne hos de mennesker, vi repræsenter."

Energiomstillingen, bekæmpelsen af klimaforandringerne og reaktionen på den geopolitiske trussel fra Rusland er bare nogle af de udfordringer, der styrker behovet for et EØSU, der hjælper med at skabe konsensus for det fælles gode, fremme værdierne bag den europæiske integration og arbejde for deltagelsesdemokratiet og civilorganisationerne. "I 65 år har EØSU været en platform, hvor fagforeningsrepræsentanter har kunnet deltage i meningsfulde debatter med arbejdsgivere, civilsamfundsorganisationer og andre EU-institutioner. Samarbejde er roden til EØSU's succes. Ved at samle repræsentanter fra mange forskellige samfundsgrupper kan vi udarbejde udtalelser med mange forskellige perspektiver. Denne inklusive tilgang sikrer, at vores arbejde forbliver i overensstemmelse med de demokratiske principper", sagde **Lucie Studničná**, formand for Arbejdstagergruppen.

Séamus Boland, formand for Gruppen af civilsamfundsorganisationer, opfordrede EØSU til at mobilisere sig fuldt ud op mod valget til Europa-Parlamentet. "EU skal løse de fælles europæiske udfordringer med en

kollektiv indsats. Om dette vil lykkes, afhænger i høj grad af udfaldet af valget til Europa-Parlamentet. EØSU og dets medlemmer har et mandat til og et ansvar for at række ud til borgerne gennem deres netværk af civilsamfundsorganisationer for at bekæmpe desinformation, frygt og manglende tillid. Vi må også gentage vores opfordring til reelle tiltag til at gennemføre dialogen med civilsamfundet på EU-plan inden for alle politikområder."

Læs mere om EØSU's historie (ab)

Isabelle Le Galo Flores bliver ny generalsekretær for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Den 12. december 2023 besluttede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium at udnævne **Isabelle Le Galo Flores** til EØSU's nye generalsekretær.

Isabelle Le Galo Flores har en kandidatgrad i matematik-teknologi og endvidere i kommunikation og medier samt i internationale forhold. I løbet af sin karriere har hun besiddet flere lederstillinger, senest som vicegeneraldirektør for Spanien i Daniel og Nina Carasso-stiftelsen (Fondation Daniel et Nina Carasso), hvor hun bl.a. beskæftigede sig med bæredygtige fødevaresystemer samt medborgerskab gennem kunst.

EØSU's generalsekretær har en udøvende rolle, der indebærer at yde bistand og rådgivning til EØSU's vedtægtsbestemte organer og lede en arbejdsstyrke på ca. 700 ansatte. **Isabelle Le Galo Flores** tiltrådte den 16. januar for en periode på fem år efter Gianluca Brunetti, der forlod stillingen den 31. december 2023. (ehp)

EØSU opfordrer til, at den politiske indsats for at udrydde hjemløshed intensiveres

I EU sover næsten 900.000 mennesker hver nat på gaden eller på et herberg. Hjemløsheden er mere end fordoblet i de seneste 15 år, og EØSU opfordrer derfor medlemsstaterne og EU til at skride til handling.

EØSU efterlyser en omfattende EU-strategi for hjemløshed og en hurtig gennemførelse af effektive nationale politikker for hjemløshed i et forsøg på i væsentlig grad at nedbringe hjemløshed – en af de mest ekstreme former for social udstødelse, senest i 2030.

"Vi opfordrer til en EU-strategi for hjemløshed, som fuldt ud integrerer den europæiske platform for bekæmpelse af hjemløshed og giver mulighed for at indføre nationale politikker for hjemløshed i det europæiske semester", sagde **Maria del Carmen Barrera Chamorro**, ordfører for EØSU's udtalelse om En EU-ramme for nationale hjemløsestrategier.

Strategien skal understøttes af en henstilling fra Rådet, og EØSU opfordrer det nye belgiske rådsformandskab til at påbegynde arbejdet i den forbindelse. Udvalget anmoder desuden Kommissionen om hurtigst muligt at udarbejde et forslag til et nyt flerårigt arbejdsprogram, der fortsætter ind i og dækker hele dens næste mandatperiode.

EØSU ønsker, at hjemløshed fortsat skal være en socialpolitisk prioritet for EU forud for valget til Europa-Parlamentet og derefter. Vi har brug for et strategisk skift i fokus fra at håndtere hjemløshed til faktisk at bringe den til ophør inden 2030", sagde **Ákos Topolánszky,** medordfører for udtalelsen.

EØSU har foreslået, at "først en bolig"-princippet fremmes aktivt for at bekæmpe kronisk hjemløshed. I henhold til dette princip er boliger ikke blot et tilflugtssted: de er også et redskab til reintegration. Princippet gør det muligt at finde langsigtede boligløsninger og afhænger ikke af faktorer som f.eks. nødvendigheden af at udvise personlig udvikling eller acceptere støtte.

Den boligbaserede tilgang er allerede blevet godkendt i Lissabonerklæringen, som i 2021 blev undertegnet af alle 27 EU-medlemsstater, EU-institutionerne og adskillige europæiske NGO'er. Erklæringen er det politiske grundlag for EPOCH, og underskriverne heraf forpligtede sig til at samarbejde om hjemløshed på EU-plan og arbejde hen imod at udrydde hjemløshed senest i 2030. EØSU bemærker imidlertid i udtalelsen, at hjemløshed på trods af den politiske indsats ikke håndteres tilstrækkeligt, hverken på europæisk eller nationalt plan.

Finland er det eneste land, der har formået konsekvent at nedbringe antallet af hjemløse i løbet af de seneste 20 år. (ll)

Ifølge Spaniens vicepremierminister, Nadia Calviño, skal EU fortsat slå tonen an.

Økonomi og finans, digitalisering, konkurrenceevne og erhvervsliv samt handel. Det er de fire områder, hvor det spanske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union gjorde fremskridt fra juli til december 2023.

I sin tale på plenarforsamlingen i december sammenfattede **Nadia Calviño**, Spaniens første vicepremierminister og minister for økonomi og digitalisering, konklusionerne fra det roterende EU-formandskab og henviste bl.a. til uddybningen af Den Økonomiske og Monetære Union, straksbetalinger i banksektoren, reformen af elmarkedet og undertegnelsen af en avanceret handelsaftale med Chile.

Nadia Calviño, der forventes at tiltræde som næste formand for Den Europæiske Investeringsbank (EIB) den 1. januar 2024, fremhævede også de punkter, som Den Europæiske Union snart vil være nødt til at

sætte på dagsordenen, navnlig i lyset af det forestående valg til Europa-Parlamentet. "Verden gennemgår en massiv forandring, og de tektoniske plader, der blev skabt efter Anden Verdenskrig, flytter sig", sagde hun. "Vi er nødt til at sikre, at EU fortsat slår tonen an i de vigtigste debatter i verden, tackler de største udfordringer og beskytter sine europæiske værdier i denne nye verden."

Under henvisning til det travle semester, der var ved at nå sin slutning, tilføjede hun, at "samarbejdet med andre EU-institutioner og navnlig EØSU er afgørende for dets succes. Min tilstedeværelse er et bevis på den spanske regerings stærke engagement over for arbejdsmarkedets parter, den sociale dialog og civilsamfundet. Vi forsøger at lytte opmærksomt og integrere civilsamfundets holdninger i vores arbejde."(mp) (mp)

EU-handicapkortet – et skridt i retning af fri bevægelighed for personer med handicap i EU

EØSU opfordrer til, at anvendelsesområdet for Kommissionens forslag om et EU-handicapkort udvides til også at omfatte længere arbejds- eller studieophold for at sikre fri bevægelighed for personer med handicap i EU.

EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om et EU-handicapkort og et EU-parkeringskort for personer med handicap som et første skridt i retning af fri bevægelighed for personer med handicap i EU.

"Forslaget om de to kort vil berøre mere end 80 millioner europæere med handicap", sagde **Ioannis Vardakastanis**, hovedordfører for EØSU's udtalelse om EU-handicapkort og EU-parkeringskort for personer med handicap, som blev fremlagt på EØSU's plenarforsamling den 14. december. "Dette er et meget vigtigt skridt i retning af at fjerne alvorlige hindringer og sikre, at personer med handicap, både europæere og tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt i en medlemsstat, kan nyde godt af det grundlæggende princip, som Unionen bygger på, nemlig fri bevægelighed. Yderligere politikker vil blive baseret på dette i fremtiden."

EØSU har imidlertid gjort opmærksom på, at forslaget ikke fjerner nogle af de største hindringer for den frie bevægelighed for europæere med handicap, dvs. manglende overførsel af handicaprelaterede fordele, når de flytter til et andet EU-land for at arbejde eller studere. I sin initiativudtalelse opfordrer EØSU til, at forslagets anvendelsesområde udvides, således at kortene kan bruges til at få midlertidig adgang til ydelser, der er knyttet til socialpolitikker eller nationale sociale sikringsordninger, når en person med handicap flytter til en anden medlemsstat.

Dette er tydeligvis ikke tilfældet på nuværende tidspunkt. En person, der flytter fra en medlemsstat til en anden, mister sin ret til handicapydelser, når vedkommende krydser grænsen, indtil personens handicap er blevet revurderet i den nye medlemsstat.

Revurderingsprocessen kan tage mere end et år, og i denne overgangsperiode er personen uden anerkendt handicapstatus eller støtte. "Vi anmoder om, at anvendelsesområdet udvides for at sikre, at der ikke bliver

noget juridisk tomrum og ingen huller i denne periode i det nye land. Det vil gøre det muligt for personer med handicap at leve med værdighed fra starten", sagde **Ioannis Vardakastanis**. (ll)

COP28: Civilsamfundet vil presse på for en større indsats for at redde klimaet

Civilsamfundsorganisationerne er skuffede over resultaterne af COP28, men ser dem som et springbræt til en større europæisk indsats på den globale arena. EØSU er fortsat dybt engageret i klimakrisen og understreger, at der er brug for større ambitioner og øget inddragelse af de unge.

COP28 markerer et historisk skift, hvor landene for første gang i 30 år forpligter sig til at gå bort fra fossile brændstoffer i energisystemer. EØSU's formand **Oliver Röpke** anerkender disse fremskridt, men mener, at der er brug for en total udfasning af fossile brændstoffer, og han understreger betydningen af at inddrage de unge i disse bestræbelser.

EU's forhandlere glæder sig over at have holdt live i Parisaftalens mål om at begrænse den globale temperaturstigning. COP28 fokuserer på energisektoren og sigter mod en emissionsreduktion på 43 % inden 2030 og nettonulemissioner senest i 2050. Aftalen kritiseres imidlertid for sine mangler, herunder usikkerhed om, hvorvidt vi kan nå målet om en temperaturstigning på højst 1,5°C, den indflydelse oliestaterne udøver, og svage økonomiske bestemmelser om omstillingen.

Sandrine Dixson-Declève, medformand for Romklubben, advarer mod en stigende økonomisk ulighed og sociale spændinger som følge af en ulige fordeling af byrderne. EØSU's ungdomsdelegerede **Diandra Ni Bhuachalla** siger, at hun er knust over resultatet af COP28. Hun understreger betydningen af almindelige menneskers erfaringer som en modvægt til lobbyister på området for fossile brændstoffer.

Trods bekymringerne anerkender EØSU's medlemmer en række positive aspekter af Dubaiaftalen. De lover at sætte ind over for smuthuller og opfordrer indtrængende de øvrige EU-institutioner til at gøre det samme. Det overordnede budskab fra EØSU's debat er et resolut engagement: "Vi giver ikke op", men vil bestræbe os på hurtigst muligt at komme klimakrisen til livs gennem en fortsat indsats fra EU's og FN's side. (ks)

EU er nødt til at prioritere klimadiplomati i sin udenrigspolitik

EU bør prioritere klimadiplomati som en flagskibspolitik i sin optræden udadtil, understreger Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg i sin udtalelse, der blev vedtaget på

plenarforsamlingen i december. Der er behov for en robust og troværdig strategisk plan for at tilpasse klimadiplomatiet til det aktuelle geopolitiske landskab og FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

EØSU er overbevist om, at klimadiplomati bør opgraderes til et flagskibsinitiativ inden for EU's eksterne forbindelser.

Formand for EØSU's Arbejdsgivergruppe og ordfører for udtalelsen **Stefano Mallia** understregede: "Der er ingen tid at spilde, hvis vi vil undgå uoprettelig skade. Klimadiplomati er forebyggende diplomati. Der er derfor et presserende behov for at opgradere klimadiplomatiet, så det bliver flagskibet i EU's eksterne forbindelser og udenrigspolitik."

EØSU opfordrer EU til at vedtage en omfattende strategi for klimadiplomati med kort- og langsigtede prioriteter med henblik på at integrere klimaindsatsen i alle områder af EU's optræden udadtil, herunder sikkerhed og forsvar, handel, investeringer, transport, migration, udviklingssamarbejde, økonomisk og teknisk bistand, kultur og sundhed.

Effektiv gennemførelse af den europæiske grønne pagt i EU giver EU troværdighed til at påvirke og inspirere andre til at træffe lignende foranstaltninger i retning af bæredygtighed. Derfor opfordrer EØSU indtrængende medlemsstaterne og institutionerne til at sikre bedre koordinering mellem aktørerne i EU for at tilpasse deres respektive politikker til klimamålene og fremskynde indsatsen i EU for at gennemføre den grønne pagt.

Ifølge ordfører for udtalelsen **Stefano Mallia** "skal vi se indad for at vurdere, om vi er i stand til at nå de mål, vi har fastsat i den grønne pagt. Når først vores eget er på plads, kan vi begynde at samarbejde med vores nabolande og hjælpe dem med at fremme deres økonomiske diversificering, udforme deres planer for retfærdig omstilling og støtte deres tilpasnings- og risikostyringsprojekter for at forebygge og mindske sårbarhedsrisici. (mt)

En retsakt om kritiske lægemidler skal sikre Europas lægemiddeluafhængighed

I en nyligt vedtaget udtalelse advarer Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) om, at EU's overdrevne afhængighed af import fra Asien af aktive stoffer til fremstilling af lægemidler og færdige lægemidler udgør en trussel mod EU-borgernes sundhed og trivsel. Derfor foreslår EØSU en retsakt om kritiske lægemidler.

EU står over for en voksende udfordring med hensyn til at sikre forsyningen af essentielle lægemidler, idet størstedelen af de aktive stoffer til fremstilling af lægemidler og færdige lægemidler i øjeblikket importeres fra Asien. Denne afhængighed af eksterne leverandører skaber bekymring om EU's modstandsdygtighed i tilfælde af forstyrrelser i forsyningskæderne, prissvingninger og potentielle geopolitiske risici.

"Vi bringer borgernes sundhed i fare, når vi er afhængige af eksterne leverandører af essentielle lægemidler. Vi må gøre en indsats nu for at sikre, at europæerne har adgang til de lægemidler, de har behov for", udtaler **Lech Pilawski**, EØSU's ordfører for udtalelsen.

EØSU anbefaler, at der for at løse disse problemer oprettes en ny EU-mekanisme til at støtte produktionen af aktive stoffer til fremstilling af lægemidler og færdige lægemidler i Europa. Den forslåede retsakt om kritiske lægemidler er tænkt som en samlet EU-mekanisme, der præsenteres i form af en forordning, der aktivt vil støtte produktionen af aktive stoffer til fremstilling af lægemidler og færdige lægemidler i EU. Mekanismen skal yde støtte til forskning og udvikling, infrastrukturudvikling og driftsomkostninger.

Det vil kræve betydelige investeringer og samarbejde mellem EU's medlemsstater at gennemføre disse anbefalinger. EØSU opfordrer Kommissionen til at føre an med at koordinere denne indsats og til at udvikle en overordnet strategi, der kan værne om sundhedssikkerheden i EU, fremme økonomisk velstand og sikre lægemidler til overkommelige priser for EU's borgere. (gb)

EØSU efterlyser skræddersyede pagter for afsidesliggende EU-regioner

I en udtalelse, der blev vedtaget på plenarforsamlingen, har Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) fremlagt en strategi til håndtering af de socioøkonomiske udfordringer, som EU's øer, bjergområder og tyndt befolkede områder står over for. EØSU efterlyser tiltag på EU-plan inden for rammerne af samhørighedspolitikken, og understreger behovet for skræddersyede strategier, pålidelige data og specifikke mekanismer for bæredygtig vækst.

EU's afsidesliggende regioner, fra øer til bjergområder og tyndt befolkede områder, kæmper med økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer, som bremser deres udvikling. Isolerede øer tynges af høje omkostninger på grund af deres afsides beliggenhed, mens klimaændringer udgør en risiko for bjergområderne. Det faldende befolkningstal i tyndt befolkede områder kræver innovative vækststrategier. EØSU's ordfører **Ioannis Vardakastanis** understreger behovet for skræddersyede tilgange, hvor hver enkelt regions særlige karakteristika anerkendes. I sin udtalelse slår udvalget til lyd for en sammenhængende EU-indsats og lægger vægt på regional solidaritet for at forhindre marginalisering. EØSU foreslår at anvende det solide retsgrundlag i EU's samhørighedspolitik og anbefaler at øremærke midler og indgå særlige pagter såsom en "øpagt" eller "en pagt om bjergområder" til at imødegå de specifikke udfordringer i disse regioner ved at genanvende strategier, man har haft succes med i by- og landområder. Løsningerne omfatter økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter, der kræver forskellige tiltag, fra at nedbringe driftsomkostninger til at fremme jobskabelse og bevare den lokale kultur. Informeret beslutningstagning forudsætter nøjagtige data og kapacitetsopbygning, hvorved der tilskyndes til en aktiv dialog mellem EU og de nationale og lokale interessenter med henblik på at udforme politikker, der afspejler disse EU-regioners særlige forhold. (tk)

EØSU udvikler en vision for styrkelse af konkurrencefordelen for EU's finansielle sektor

Den finansielle sektor, navnlig banksektoren, er medvirkende til at gøre EU's økonomi mere konkurrencedygtig, da den har betydelig indflydelse på finansieringen af og den nødvendige omstilling til bæredygtighed. I en udtalelse vedtaget på plenarforsamlingen fremhæver Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) de vigtigste måder, hvorpå man kan styrke denne sektor og øge dens bidrag til EU's strategiske autonomi og de mål, som medvirker til at opnå en sådan.

Et modstandsdygtigt finansielt system er en prioritet i forbindelse med EU's økonomiske omstilling, men der er stadig udfordringer forbundet hermed trods bestræbelserne på at indføre kontrol af konkurrenceevnen og forbedre reguleringen via Refit. EØSU's ordfører **Antonio García del Riego** påpeger, at ufuldstændige bank- og kapitalmarkedsunioner er en hindring for markedets enhed, hvilket får EU's banker til at sakke bagud i forhold til de globale konkurrenter. Dette skal løses ved hjælp af grundige evalueringer for at sikre en konkurrencedygtig og modstandsdygtig finanssektor. Fair konkurrence er afgørende for stabilitet og vækst, men kræver stærkere lovgivningsmæssige rammer, der sikrer diversiteten i banksektoren. EØSU understreger den rolle, som fair konkurrence spiller med hensyn til at sikre stabilitet og tiltrække investeringer, og efterlyser en afbalanceret tilgang til tilsyn, der fremmer digitalisering og markedsbæredygtighed. EØSU bifalder EU's indførelse af kontrol af konkurrenceevnen i fremtidige politikker, men påpeger, at konkurrenceevnen skal styrkes uden at afvige fra globale standarder som Basel III. Det er afgørende at tilpasse en sådan kontrol til de særlige forhold i den finansielle sektor. En fuldførelse af kapitalmarkedsunionen vil bekæmpe markedsfragmentering, øge den finansielle stabilitet og fremme integration. EØSU understreger, at effektive evalueringsmetoder, inddragelse af interessenter i konsekvensanalyser og pålidelige data til informeret beslutningstagning er afgørende for at styrke sektoren. (tk)

Konsekvensanalyser og aktiv inddragelse af civilsamfundet bør være vejledende principper for Global Gateway-strategien

Målet med initiativet Global Gateway er at sikre EU's åbne strategiske autonomi, men det er nødt til at bygge på konsekvensanalyser, som det understreges i en udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, som blev vedtaget på udvalgets plenarforsamling i december. EØSU foreslår at spille en mere aktiv rolle i de afgørende faser af beslutningsprocessen for udviklingsprojekter inden for rammerne af Global Gateway

Global Gateway-strategien giver tilsagn om at mobilisere op til 300 mia. EUR i investeringer mellem 2021 og 2027 for at bekæmpe klimaforandringerne, forbedre konnektiviteten i den digitale sektor og i energi- og transportsektoren og styrke sundheds-, uddannelses- og forskningsinfrastrukturen i hele verden.

EØSU understreger imidlertid, at investeringsprogrammer inden for rammerne af Global Gateway-initiativet skal bygge på konsekvensanalyser, der sikrer demokratisk ejerskab til udviklingsinitiativer i partnerlandene samt projekternes økonomiske, sociale og miljømæssige bæredygtighed. Udvalget udtrykker samtidig forbehold med hensyn til projekter, der finansieres gennem andre EU-midler, da det kunne afvige fra standardovervågningsprocessen på grund af manglende klarhed over procedurerne for vurdering af konsekvenserne af de enkelte projekter.

EØSU-medlem og ordfører for udtalelsen **Stefano Palmieri** understregede, at det er nødvendigt, at Global Gateway-projekter overholder en række principper og målsætninger, og fastslog, at "det er vigtigt, at EU's værdier overholdes, og at der indsendes en detaljeret konsekvensanalyse for at sikre disse projekters bæredygtighed".

Samtidig beklager udvalget, at de lokale europæiske interessenter ikke inddrages på meningsfuld vis i den overordnede udviklingsproces. EØSU ønsker at spille en mere aktiv rolle i de afgørende faser af beslutningsprocessen for udviklingsprojekter inden for rammerne af Global Gateway, hvilket bør starte med afholdelsen af regelmæssige møder mellem Global Gateway-styringsudvalget og civilsamfundsorganisationer og arbejdsmarkedets parter. (mt)

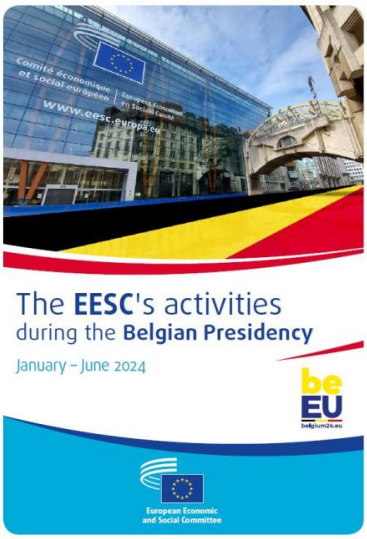

Frisk fra trykken: EØSU's aktiviteter under det belgiske EU-formandskab

Belgien overtog EU-lederskabet den 1. januar og vil varetage formandskabet for Rådet for Den Europæiske Union i det vigtige første halvår af 2024. Højdepunktet bliver uden tvivl valget til Europa-Parlamentet i juni, hvor de europæiske borgere kan bestemme Unionens fremtidige kurs. EØSU vil spille en aktiv rolle, når det gælder om at oplyse om valget og tilskynde borgerne til at stemme. "EØSU vil som hjemsted for det organiserede civilsamfund arbejde tæt sammen med det belgiske formandskab om at opbygge et stærkere, mere modstandsdygtigt og mere demokratisk Europa", lyder det fra EØSU's formand **Oliver Röpke**.

Den nye brochure indeholder en oversigt over vores aktiviteter i første halvår og de vigtigste sager, som vores sektioner arbejder med, samt de sonderende udtalelser, som det belgiske formandskab har anmodet om.
Er du nysgerrig efter at se, hvem vores belgiske medlemmer er?

Her kan du læse mere om dem, og hvilke dele af civilsamfundet de repræsenterer. Brochuren fås på nederlandsk, fransk, tysk og engelsk (cw).

EØSU's civilsamfundsuge 2024, den 4.-7. marts – Sæt kryds i kalenderen!

Valget til Europa-Parlamentet i juni 2024 vil være retningsgivende for Europas fremtid. Derfor lancerer EØSU, civilsamfundets institutionelle partner, **sin førte civilsamfundsuge**.

Husk at sætte kryds i kalenderen!

Dette flagskibsarrangement vil samle folk i alle aldre og med alle baggrunde, herunder unge, journalister og EU-institutioner, til en livlig debat om emner af betydning for vores hverdag og for Europas fremtid.

Under overskriften ***Stå op for demokratiet!*** vil vi drøfte truslerne og udfordringerne med hensyn til at beskytte de demokratiske værdier og præcisere, hvad det nøjagtig er, civilsamfundet forventer af Europas kommende ledere. Vores anbefalinger vil bidrage til EØSU's resolution om valget til Europa-Parlamentet.

Civilsamfundsugen vil dække **fem store EØSU-initiativer**:

- **Civilsamfundsdagene:** *Civilsamfundsorganisationer: støttepille for demokratiet og central aktør for at overvinde de aktuelle udfordringer*
- **Det europæiske borgerinitiativs dag:** *Et fælles mødested for EU-lovgivere og nationale lovgivere, initiativtagere, borgere og civilsamfundsaktører*
- **Dit Europa, din mening!:** *Stå op for demokratiet og kom til orde for Europa: Ungdomsprioriteter for den kommende EU-mandatperiode*
- **Civilsamfundsprisen:** *14. udgave af EØSU's civilsamfundspris med fokus på mental sundhed*
- **Seminaret for journalister:** *Mobilisering af europæerne forud for EU-valget: En udfordring*

Deltag og blev inspireret af vores workshopper og debatter på højtplan anført af eksperter. Kom til orde om vigtige spørgsmål for Europas nye lovgivningscyklus, og få kontakt til civilsamfundsorganisationer og forandringsskabere fra hele Europa!

Der er åbent for tilmelding i januar 2024.

Mere information følger snart på websitet #CivSocWeek (mt)

NYT FRA GRUPPERNE

Hvordan og med hvilke midler kan EU opnå reel strategisk autonomi på det økonomiske område?

Ny studie på foranledning af EØSU's Arbejdsgivergruppe

EU har altid ihærdigt fremmet økonomisk integration med resten af verden. I en fredelig verden, der styres af et regelbaseret system, har denne strategi gjort Europa til en af de vigtigste globale handelsmagter og en af de mest velstående regioner.

Covid-19-pandemien, der blev efterfulgt af Ruslands invasion af Ukraine, har grundlæggende ændret dynamikken for åbenhed og økonomisk integration og varslet en lang og møjsommelig kamp for at bevare EU's velstand. Disse ødelæggende begivenheder har vist, hvor vigtigt det er, at EU bliver mere robust og i stand til på effektiv vis at beskytte sine strategiske interesser.

EU forbereder sig på at tage disse udfordringer op, hvilket kan signalere et skift væk fra det multilaterale, regelbaserede handelssystem, der har været kendetegnende for tiden efter Anden Verdenskrig og har ikke råd til at være uklar med hensyn til, hvad strategisk autonomi indebærer.

Studien, som er udarbejdet af Centre for European Policy Studies (CEPS), går i dybden med disse komplekse spørgsmål, udforsker EU svagheder og fremsætter en række anbefalinger til, hvordan strategisk autonomi kan opnås. Studien er bestilt af EØSU på foranledning af EØSU's arbejdsgivergruppe og er udarbejdet af CEPS.

Du kan læse studien her: https://europa.eu/!n98Tdd

EU i 2030, COP28 og det presserende behov for en retfærdig omstilling

Af EØSU's Arbejdstagergruppe

Det Europæiske Miljøagenturs (EEA) årlige statusrapport for 2023 var ikke særlig opmuntrende: EU vil muligvis ikke opfylde størstedelen af målene inden 2030. **Navnlig er udsigterne for forbrugsfodaftrykket, energiforbruget, den cirkulære produktion og økologisk landbrug særligt alvorlige, selv om resten – fra biodiversitet til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer – ikke ser bedre ud.**

Med hensyn til COP28-resultaterne er der ikke meget tid at give af. Som debatten på EØSU's plenarforsamling i december viste, er civilsamfundet langt fra tilfreds med konklusionerne: Teksten er mangelfuld med hensyn til, hvordan og hvem der skal betale, og rigere på ord end på konkrete tiltag (på

trods af, at fossile brændstoffer for første gang fremhæves som årsag til klimaændringerne)). Målet om at begrænse stigningen i den globale gennemsnitstemperatur inden udgangen af århundredet til 1,5 ° C vil sandsynligvis ikke blive nået, da denne temperaturstigning højst sandsynligt vil blive nået inden for fem år. Det varmeste år, der er registreret, er 2023, hvor hver måned siden juni har været den varmeste nogensinde, siden man begyndte at registrere temperaturer.

Dette dystre billede må ikke afskrække os. Det bør derimod motivere os: Der er brug for handling. Det er hverken tid til forsigtige gode intentioner (vi har haft masser af dem tidligere, og se hvor vi er nu), eller til at vende tilbage til spareforanstaltninger. Principperne for retfærdig omstilling med økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed skal gennemtrænge hver enkelt EU-politik. Og dette skal i overensstemmelse med EØSU's seneste udtalelse om emnet omfatte vedtagelse af et direktiv om en retfærdig omstilling på EU-plan for arbejdslivet: kun hvis alle er om bord, vil den gigantiske opgave, der ligger foran os, kunne løses. Hvis omkostningerne herved lægges over på de mest sårbare, som det så ofte er tilfældet allerede, vil den højreekstremistiske populisme vokse. På det tidspunkt vil det være for sent, selv om de katastrofale virkninger af klimaændringerne ikke kan benægtes.

Ny studie kaster lys over klimaændringernes omkostninger for husholdninger i hele EU

Af Lorenza Campagnolo, forskningskoordinator, og CMCC - teamet, der er involveret i denne studie

Studien om *Klimaændringernes omkostninger for husholdninger og familier i EU* var en god lejlighed til at kaste lys over, hvordan de omkostninger, der er forbundet med tilpasningsforanstaltninger, modvirkningspolitikker og virkningerne af klimaændringerne, påvirker husholdningerne i EU afhængigt af, hvilken region de befinder sig i, og deres socioøkonomiske karakteristika. Studien anerkender, at litteraturen er mangelfuld uden nogen bred vurdering af omkostningerne ved klimaændringer med fokus på EU's husholdninger.

Den foreslår også nye metoder og resultater, der kombinerer Eurostats oplysninger om husstandsindkomst og -udgifter, klimarelaterede farer samt modelleringsværktøjer. Vores studie undersøger såvel tab af husstandsindkomst og klimarelaterede udgifter som en direkte følge af virkningerne af klimaændringer eller tilpasningsbehov.

Klimaændringerne vil få forskellige konsekvenser for forskellige regioner og socioøkonomiske grupper i EU i 2050. I et moderat klimaændringsscenarie vil der sandsynligvis ske stigninger i husholdningernes udgifter til sundhed i de nordlige og sydlige dele af EU, i udgifter til fødevare i de østlige, vestlige og sydlige områder, i udgifter til el i alle regioner og til forsikring især i den nordlige del. Denne udgiftsstigning vil lægge en tung byrde på de fattigere husholdninger, som i mindre grad vil være i stand til at diversificere forbruget og have begrænset tilpasningsevne. Samtidig vil der opstå tab af arbejdsindkomster i den sydlige del af EU, og det samlede indkomsttab vil være udbredt i alle regioner.

Der vil være negative og regressive følger (større pres på fattigere husholdninger end på rigere husholdninger) på en lang række udgifter til varer/tjenester og indtægtskilder, navnlig i den sydlige del af EU

(sundheds-, el- og forsikringsudgifter og den samlede arbejdsindkomst), men også marginalt i østlige (fødevareudgifter) og nordlige regioner (el- og forsikringsudgifter). Klimaændringerne vil sandsynligvis øge antallet af mennesker i EU, der er truet af fattigdom. Scenarier for modvirkning af klimaændringer vil sandsynligvis mindske dette og fremme en hurtigere lønvækst for lavtuddannet arbejdskraft sammenlignet med højt kvalificeret arbejdskraft.

De vigtigste anbefalinger til de politiske beslutningstagere er at prioritere regioner, som det er tilfældet i de sydlige dele af EU, som oplever negative konsekvenser for husholdningerne og samtidig tilbagegang, samt at styrke indkomststøtteforanstaltningerne og skræddersy dem til de mest sårbare dele af befolkningen i disse regioner. Klimaændringernes multisektorielle karakter kræver desuden horisontal politisk integration for at gøre politikudformningen mere effektiv.

Studien, som blev gennemført af CMCC efter anmodning fra gruppen af civilsamfundsorganisationer, og resuméet heraf kan downloades fra EØSU's hjemmeside.

JEG STEMMER. GØR DU?

"Jeg stemmer. Gør du?"

Siden december er vi begyndt at dele vores gæsters holdninger til EU-valget i klummen: "Jeg stemmer. Gør du?" Denne gang er vores gæst Malgorzata Molęda-Zdziech, polsk sociolog, politolog og aktiv kommentator af begivenheder i Polen.

Hun er leder af fakultetet for politiske studier ved den økonomiske højskole i Warszawa og rektorens repræsentant for samarbejde med EU. I artiklen kommenterer hun det polske civilsamfunds vigtige rolle med at påvirke resultatet af det seneste nationale valg i Polen i oktober 2023. Hun henviser også til en af prioriteterne for det kommende polske rådsformandskab, som vedrører civilsamfundets rolle med hensyn til at beskytte retsstatsprincippet. (ehp)

Ma?gorzata Mol?da-Zdziech: Civilsamfundet og valget til Europa-Parlamentet i 2024

Civilsamfundet består kort sagt af fællesskaber, der på selvstændig vis er i stand til at definere og opfylde udvalgte mål. I demokratiske systemer er civilsamfundsgrupperne talrige og forskelligartede, så de så vidt muligt kan repræsentere mangfoldigheden af stemmer og holdninger hos deres medlemmer. Under ikkedemokratiske regimer er NGO'er som oftest i opposition til lederne. Civilsamfundet kan handle gennem aktivt

medborgerskab og et ønske om at samarbejde til gavn for almenvellet, uafhængigt af statslige institutioner.

Da PiS var ved magten i Polen stod civilsamfundsorganisationer sammen om at bekæmpe ændringer, der var skadelige for landets regeringssystem og beskyttelsen af menneskerettighederne. Som det fremgår af rapporten *Pressure and mobilisation*: *Civil society and the rule of law crisis* fra Helsinki-komitéen for menneskerettigheder organiserede ikkestatslige fællesskaber en lang række massedemonstrationer fra 2016 til 2022 med det formål at forsvare retsstatsprincippet og protestere mod overtrædelsen af de forfatningsmæssige værdier. De tilbød juridisk bistand til grupper, der var udsat for forskelsbehandling eller undertrykkelse. Den ikkestatslige sektor arbejder fortsat på at finde nye kanaler, der giver den mulighed for at deltage i beslutningsprocesserne, herunder ved at organisere effektive koalitioner til valg af menneskerettighedskommissæren og ombudsmanden for børns rettigheder samt borgerpaneler.

Resultatet af parlamentsvalget den 15. oktober 2023 er et vidnesbyrd om civilsamfundets styrke i Polen. Den historiske valgdeltagelse på 74,38 % og oppositionsgrupper, der vinder valget, er et bevis på den effektive mobilisering af borgerne, der har resulteret i et regeringsskifte. Kandidaterne fra partiet Lov og Retfærdighed (PiS) opnåede 35,38 % af stemmerne. Dette resulterede i, at partiet som det første siden 1989 vandt parlamentsvalget for tredje gang i træk, men i modsætning til valget i 2015 og 2019 opnåede dets kandidatliste ikke det flertal af pladser, der var nødvendigt for at danne en regering. Blandt de politiske grupper, der kom ind i Sejm, var også: Borgerkoalitionen (30,7 %), Den Tredje Vej PSL-PL (14,4 %), Det Nye Venstre (8,61 %) og Sammenslutningen for Frihed og Uafhængighed (7,16 %). Tre koalitionsgrupper – Borgerkoalitionen, Den Tredje Vej PSL-PL og Det Nye Venstre fik i alt 51,72 % af stemmerne, hvilket sikrede dem det nødvendige flertal til at danne regering. Regeringen med Donald Tusk som premierminister blev dannet, efter at PiS uden held havde forsøgt at danne regering.

Ingen af prognoserne forud for valget forudså en så høj valgdeltagelse. Der mindes om, at valgdeltagelsen var 61,74 % ved parlamentsvalget i 2019 og 62,7 % ved det historiske valg i 1989. Resultaterne af undersøgelser (f.eks. CBOS og Batory Foundation) viser, at ønsket om forandring som følge af samfundets mangeårige frustration motiverede borgerne til at gå til stemmeurnerne. Det skal bemærkes, at der kunne konstateres en stærk social mobilisering inden valget, som omfattede: det rekordhøje antal vælgere, der registrerede sig til at stemme fra et sted uden for deres bopæl (kl. 15.00 den 12. oktober havde 960.000 personer ændret valgsted, og ca. 1.200.000 ønskede at gøre det). Antallet af polakker med bopæl i udlandet, der registrerede sig som vælgere blev næsten fordoblet (ca. 600.000 sammenlignet med 350.000 ved valget i 2019).

Annonceringen og afholdelsen af en landsdækkende folkeafstemning kan have været en anden medvirkende faktor bag borgernes øgede deltagelse i parlamentsvalget. Valgdeltagelsen ved folkeafstemningen var på 40,91 %, og den var derfor ikke bindende. En anden vigtig faktor i denne mobilisering var de mange foranstaltninger, som NGO'er iværksatte for at fremme valgdeltagelsen. Det er især værd at bemærke dem, der havde kvinder og unge som målgruppe (f.eks. *Dit valg* fra Kvindeinitiativet, *Vi tier ikke længere* fra Wschód [East]-initiativet og *Det er din beslutning* fra SexEd), som bidrog til den øgede valgdeltagelse. Ved parlamentsvalget i 2019 stemte 61,5 % af kvinderne og 60,8 % af mændene. Valgdeltagelsen blandt unge i alderen 18-29 år var på 46,4 %. Flere kvinder (73,7 %) end mænd (72,0 %) og 68,8 % af de unge (18-29 år) stemte ved valget i 2023. Lokalsamfundsbaserede organisationer gennemførte mindst 20 kampagner forud for valget for at tilskynde folk til at stemme.

Kampagnerne blev hovedsagelig ført på internettet, men nogle kørte også på tv, radio og endda i biograferne. Inddragelsen af berømtheder, influencere, skuespillere og offentlige personer styrkede kampagnernes evne til at nå ud til forskellige målgrupper. Ifølge CBOS-undersøgelsen *Electoral motives and decisions 2023*, der blev gennemført i oktober 2023, besluttede flertallet af vælgerne (ca. 70 %) sig for, hvordan de ville stemme mindst et par uger før valget. Resten gjorde det senere – i ugen op til valget

(28 %), først på valgdagen (9 %) eller dagen før valget (4 %). Gruppens forbindelser med Den Europæiske Union var et særligt vigtigt aspekt for Borgerkoalitionens vælgere (80 %). Ønsket om en ny regering blev nævnt næsten lige så hyppigt som en grund til at stemme på Borgerkoalitionen (77 %). En stor andel af de vælger, der stemte på denne gruppe (64 %) mente, at den repræsenterede værdier og principper, som de satte højt. PiS-vælgerne mente, at dette parti repræsenterede både deres interesser ("bekymrer sig om mennesker som dem" – 66 %) og deres værdier og principper (62 %). Samtidig havde de en positiv opfattelse af denne gruppes ledelse (64 %) indtil videre og dens økonomiske program (59 %).

I juni 2024 vælger polakkerne deres medlemmer af Europa-Parlamentet. Valget til Europa-Parlamentet kan ses som endnu en fase i en valgcyklus, der blev indledt i 2023 med parlamentsvalget, da der afholdes lokalvalg i Polen i april 2024. Europa som tema vil være til stede i de lokale valgkampagner, om end i mindre omfang end ved parlamentsvalget. Desuden kan 20-året for Polens tiltrædelse til EU have indflydelse på valgdeltagelsen ved valget til Europa-Parlamentet. Husk på, at valgdeltagelsen i Polen var på 45,68 % ved det seneste valg til Europa-Parlamentet i 2019.

Det polske folk går stærkt ind for, at deres land forbliver en del af Den Europæiske Union. Ifølge CBOS-undersøgelsen fra april 2023 bakker 85 % af befolkningen op om EU-medlemskabet. Dette tal er faldet, men det er fortsat meget højt. 10 % er imod Polens medlemskab af EU, og 5 % har ingen holdning til spørgsmålet.

Vi bør også huske på, at dette er første gang, at valget til Europa-Parlamentet finder sted i skyggen af en såkaldt polykrise: dvs. den igangværende krig i Ukraine, klimakrisen, den økonomiske krise og fremgangen for det populistiske højre. I lyset af den forventede intensivering af desinformationsaktiviteter vil det derfor være vigtigt at have en effektiv og sammenhængende kommunikationspolitik i kampagnen, der er tilpasset specifikke grupper af vælgere. Disse internationale spændinger får tilhængere af Den Europæiske Union til at se med tiltro på et fællesskab, der garanterer vores sikkerhed.

Małgorzata Molęda-Zdziech

Warsaw School of Economics – Team Europe Direct Poland

Redaktør

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Bidragydere til denne udgave

Christain Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)

Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinering

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresse

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EØSU info udkommer ni gange om året i forbindelse med EØSU's plenarforsamlinger. EESC info er tilgængelig på 23 sprog.
EØSU info er ikke en officiel redegørelse for EØSU's arbejde. En sådan gives i EU-Tidende eller i andre af EØSU's udgivelser.
Gengivelse med kildehenvisning (EØSU info) er tilladt (med link til redaktøren).

01/2024